

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 18, II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 223-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеської Легіон.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 год.
Чвертьрічно 15.00
Піврічно 30.00
Річно 60.00
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ 6-И „ДІЛА“ В ОБСЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зізнання останніх обвинувачених у московському процесі.

ДАЛЬШІ ЛІКАРІ, ЩО ВБИВАЮТЬ СВОІХ ПАЦІЄНТІВ.

В середу рано зізнавалися далі лікарі. Проф. Пастис твердить, що 1936. р. Ягода просив його вбити Менжинського і Горького, і прокуратура обвинуваченням у протисовітській діяльності. Лікарі пообіцяли життя Горького Куйбіше без ніяких тортин лі за великих грошей, лише лікуючи їх але. На запит прокуратора Пастис заявив, що не зробив скарги на Ягоду, бо цей був всемогутній шеф ГПУ.

Казіков також обтяжує Ягоду і признається, що на його приказ убив Менжинського т. „дівате“ — лікарським препаратом що його сам винайшов.

го сам винайшов.

Максімов признався, що на домагання Ягоди і Єнукидзе взяв участь в замаху на Куйбіше: лікував його але, підчас серцевих атак спізнавався з помічником.

Опісля прочитали лікарську експертизу, яка потвердила акт обвинувачення.

Виясненням Розенгольда про татіман, який при ньому найшли агенти ГПУ, закінчилися розправа. Даліше процес йтиме при замкнених дверях.

У п'ятницю або суботу проголосять присуд.

Бритійський премієр Чемберлен дементує ревелюції московського процесу.

ЩЕ ОДИН ВІДГУК.

Один з послів британської палати громад експерименту у справі зізнань обвинувачених у московському процесі, з яких виходило, що деякі британські політики та розвідка („інтелектуальні сервіси“) підтримували контакт зі російським спецслужбою.

Прем'єр Чемберлен заявив, що зайняв булоб інтерв'ю парламент, що те все вигадки, в якій ніхто не вірить. Зізнання на московській судній салі шкодять взаєминам між обома державами.

Відомий французький діяч і вчений Альфред де Моної помістив у „Матені“ вступну статтю, в якій заявив, що не вірить самобичуваченням Христіана Раковського свого приятеля, якого знає тридцять років. Хоч він не погоджується з поглядами Раковського, проте на підставі такої довгої знайомості може якнайрішучіше ствердити, до яких учинків він був здатний А. де Моної був колись французьким послом у Москві і добре орієнтується у російських справах.

Переможна офензива національних військ в Арагонії

ЧЕРВОНІ ВТРАТИЛИ ТРИ БАТЕРІЇ І 500 УБИТИХ.

Кошукат барселонського міністерства національної оборони стверджує: Вчора арагонські національні війська перейшли до наступу на трох вітниках східного фронту, вживаючи артилерію, повзи та дестунство.

Червоні мусіли відступити — національні війська зайняли місцевості Фу-тегідос, Коль дель Ревентон, Коль Магоста, Ріско і Льок Каявале.

Національні дестуни збомбардували місцевості Рес і Тортозу; 18 осіб убитих, кільканадцять ранених.

Національна головна квартира подає в комунікаті: Національні війська перервали на трьох вітниках арагонський фронт, змушуючи ворога до відвороту.

Червоні втікли серед переполоху, залишаючи понад 500 убитих.

Національні війська захопили багату добычу, м. ін. дві важкі батареї та одну протидестунську. Зістрілено 2 ворожі літаки.

У хвилині, коли появилася комунікат, національні війська йшли даліше вперед.

Еспанські червоні літаки бомбардували британські кораблі, що рятували залогу кружляка „Балеарес“.

БРИТАЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У БАРСЕЛЬОНІ.

На вчорашньому засіданні британської палати громад порушено напад еспанських літаків на британські контрторпедові кораблі, що рятували залогу зторпедованого національного кружляка „Балеарес“.

Представник уряду заявив, що британський уряд вважає цей інцидент дуже поважним, тому вислав протест до Барселони.

Чого домагається Німеччина від Англії?

Німецький міністр закордонних справ Ріббентроп приїхав до Лондону на переговори з британським урядом. Як твердить англійська преса, Німеччина домагається, щоб Англія: 1) сплила протинімецькі виступи преси; 2) не старалася порушити оси Берлін—

Таке пише м. ін. „Дейлі Геральд“ і „Ньюз Кронікл“. Зате „Дейлі Телеграф“ твердить, що Ріббентроп порушить лише справу протинімецьких коментарів у англійській пресі та питання колоній.

Назавгал англійська преса песимістично коментує вигляди німецько-англійських переговорів.

ДЕМОНСТРАЦІЇ.

Протестуючи проти приїзду Ріббентропа, лівниці уладина в Лондоні демонстрації, які солідія з трулом „Балеарес“.

За владу у Польщі.

ПІД ГАСЛОМ ПРОТИЕЛІТАРНОГО РЕЖИМУ.

Львів, 10. березня 1938.

Боротьба за владу у Польщі поодинокі партії, гуртків, а то й осіб неспроможній дати. Іде вона від першої хвилини існування сучасної Польщі і на своєму близько двадцятилітньому шляху мала різні форми і творила ласті й численні комбінації кандидатів до влади. Методи боротьби та форми комбінацій співграли охочих дістатися до державного жолоба були інакші до травня 1926 р., іншими знову стали після травневого перевороту. До часу перемоги марш. Пілсудського терці за владу розприсалися передонсім на соймовому терені і там після міжпартійних закулісових договорів натяжки хилевої коаліції ділили між себе міністерські портфелі, тягнули короткий — нераз наріз дуже короткий — або довгий час користі й зиски для себе і свого гуртка, що їх давала виконувана ними влада.

Коаліційні спілки мали назовні різну барву чи так комбінації різних барв — зеленої, червоної і чорної, при чому кожна з них мала ще і післяні відтінки. Переважала зправна зелена барва як барва польського селянського прапору, при чому найчастіше на польському державному човні мала тоді зелено-чорний прапор з чорним всеслави Хієно-Паста. Не було тільки комбінації двох барв — червоної з пелесівського Другого Інтернаціоналу у сполучі з чорною барвою народово-демократичного табору і його прибудовок; зате були комбінації усіх трьох агаданих барв.

Історія соймової всеслави під омофором формального демократичного парламентаризму — як відомо — не вийшла нам, українцям, на тобро. Саме у періоді соймової всеслави ухвалено закони про незнане ніде в Європі військове осадництво на „кресах“ закон про земельну реформу і ведену на його основі колонізацію наших земель польським елементом зі заходу, нові закони і ліквідацію українського вселюдного шкільництва. Про інші закони і викидів розпорядки вже й не згадуємо; всі вони стали підставою до виникнення того стану, в якому нам доводиться жити сьогодні.

Потрапневий режим, що витворив елітарну систему правління у Польщі з небуваючою розбудовою державного етатизму, кермував державою авторитетом пок. марш. Пілсудського. Поистала фактична його диктатура, що проте не усувала формального парламентаризму. Польський парламент у тому часі діяв лише до ролі заслони, за якою уряд робив фактично все, чого забажав. Не помогла тут і опозиція польських партій зноза Безпартійного Блоку співпраці з урядом, хоч до серпня 1930 р. мала вона більшість у соймі.

Однак зміна режиму не принесла ніякої зміни на краще у відношенні до національних меншин. Навпаки, наше становище до потрапневського режиму з кожним роком шораз більше погіршувалося, доводячи до відомої паніфікації восени 1930 р.

Не покращало наше положення і тоді, коли увійшла в життя квітнева конституція з 1935 р., що була завершенням державної праці й останнім державним актом Йосифа Пілсудського. До нової конституції достосували виборчі закони до сойму і сенату, на основі яких справу особового добору членів законодавчих установ передано в дієвості в руки державної адміністрації, що посідає в Анша до омніпотенції в державі. З черги виникло це у нас став, що йому надано історичну вже нині назу „нормалізація“.

Не стало Пілсудського і його авторитету. Почали заступати його в Польщі культм армії

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 16, II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні: 223-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеської Легіон.
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 злот.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ 6-И „ДІЛО“ В ОБСЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зізнання останніх обвинувачених у московському процесі.

ДАЛЬШІ ЛІКАРІ, ЩО ВБИВАЮТЬ СВОІХ ПАЦІЄНТІВ.

В середу рано зізнавалися далі лікарі. Проф. Пастисев твердить, що 1936. р. Ягода хотів його вбити Менжинського і Горького, отруюючи обвинуваченим у протисовітській діяльності. Лікарі позбавили життя Горького Крайшера без ніяких тортин лі за великих грошей, лише лікуючи їх але. На запит прокуратора Пастисев заявляє, що не зробив скарги на Ягоду, бо цей був всемогутній шеф ГПУ.

Казіков також обтяжує Ягоду і признається, що на його приказ убив Менжинського т. з. „лізате“ — лікарським препаратом що його сам винайшов.

го сам винайшов.

Максимов признався, що на домагання Ягоди і Єнукадзе взяв участь в замаху на Куйбишева: лікував його але, підчас серцевих атак спізнавався з помічником.

Опісля прочитали лікарську експертизу, яка потвердила акт обвинувачення.

Виясненням Розенгольда про татізмана, який при ньому найшли агенти ГПУ, закінчилися розправа. Дальше процес йтиме при замкненні дверей.

У п'ятницю або суботу проголосить присуд.

Бритійський премієр Чемберлен дементує ревелюції московського процесу.

ЩЕ ОДИН ВІДГУК.

Один з послів британської палати громад інтерпретує у справі зізнань обвинувачених у московському процесі, з яких виходило, що деякі британські політики та розвідка („інтелектуальні сервіси“) підтримували контакт зі злочинцями.

Прем. Чемберлен заявив, що зайняв булоб інтерпретувати парламент, що те все відумки, в якій ніхто не вірить. Зізнання на московській судовій сесії шкодять взаєминам між обома державами.

Відомий французький діяч і вчений Альфред де Моно; помістив у „Матені“ вступну статтю, в якій заявляє, що не вірить самобичуваченням Христіана Раковського свого приятеля, якого знає тридцять років. Хоч він не погоджується з поглядами Раковського, проте на підставі такої довгої знайомості може якнайрішучіше ствердити, до яких учинків він був здатний. А де Моно; був колись французьким послом у Москві і добре орієнтується у російських справах.

Переможна офензива національних військ в Арагонії

ЧЕРВОНІ ВТРАТИЛИ ТРИ БАТЕРІЇ І 500 УБИТИХ.

Комунікат барселонського міністерства національної оборони стверджує: Вчора арагонські національні війська перейшли до наступу на трох відтинках східного фронту, вживаючи артилерію, повзи та дестунство.

Червоні мусіли відступити — національні війська заняли місцевості Фуентілас, Коль дель Ревентон, Коль Магоста, Ріско і Льок Каявале.

Національні дестуни збомбардували місцевості Рес і Тортозу; 18 осіб убитих, кільканадцять ранених.

Національна головна квартира подає в комунікаті: Національні війська перервали на трох відтинках арагонський фронт, змушуючи ворога до відвороту.

Червоні літали серед переполоху, залишаючи понад 500 убитих.

Національні війська захопили багату добычу, м. ін. дві важкі батареї та одну протидестунську. Зістрілено 2 ворожі літаки.

У хвилині, коли появилася комунікат, національні війська йшли дальше вперед.

Еспанські червоні літаки бомбардували британські кораблі, що рятували залог кружляка „Балеарес“.

БРИТАЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У БАРСЕЛЬОНІ.

На вчорашньому засіданні британської палати громад порушено напад еспанських літаків на британські контрторпедові кораблі, що рятували залог зторпедованого національного кружляка „Балеарес“.

Представник уряду заявив, що британський уряд вважає цей інцидент дуже поважним, тому вислав протест до Барселони.

Чого домагається Німеччина від Англії?

Німецький міністр закордонних справ Ріббентроп приїхав до Лондону на переговори з британським урядом. Як твердить англійська преса, Німеччина домагається, щоб Англія: 1) сплила протинімецькі виступи преси; 2) не старалася порушити оси Берлін—

Таке пише м. ін. „Дейлі Геральд“ і „Ньюз Кронікл“. Зате „Дейлі Телеграф“ твердить, що Ріббентроп порушить лише справу протинімецьких коментарів у англійській пресі та питання колоній.

Назагал англійська преса песимистично коментує вигляди німецько-англійських переговорів.

ДЕМОНСТРАЦІЇ.

Протестуючи проти приїзду Ріббентропа, мітинги уладили в Лондоні демонстрації, які солідія з трудом згасили.

За владу у Польщі.

ПІД ГАСЛОМ ПРОТИЕЛІТАРНОГО РЕЖИМУ.

Львів, 10. березня 1938.

Боротьба за владу у Польщі поодинокі партії, гуртків, а то й осіб несьогодіншньої дати. Іде вона від першої хвилини існування сучасної Польщі і на своєму близько двадцятилітньому шляху мала різні форми і творила часті й численні комбінації кандидатів до влади. Методи боротьби та форми комбінацій співграли охочих дістатися до державного жолоба були інакші до травня 1926 р., іншими знову стали після травневого перевороту. До часу перемоги марш. Пілсудського герці за владу розприсалися передонсім на соймовому терені і там після міжпартійних закулісових договорів ватажки хилевої коаліції ділили між себе міністерські портфелі, тягнули короткий — нерозривний дуже короткий — або довгий час користі й зиски для себе і свого гуртка, що їх давала виконувана ними влада.

Коаліційні спілки мали назовні різну барву чи так комбінації різних барв — зеленої, червоної і чорної, при чому кожна з них мала ще і спеціальні відтінки. Переважала зправна зелена барва як барва польського селянського прапору, при чому найчастіше на польському державному чонні мала тоді зелено-чорний прапор з чорним всеслави Хієно-Паста. Не було тімкомбінації двох барв — червоної з пелесівського Другого Інтернаціоналу у сполучі з чорною барвою народово-демократичного табору і його прибудовок; зате були комбінації усіх трьох агаданих барв.

Історія соймової всеслави під омофором формального демократичного парламентаризму — як відомо — не вийшла нам, українцям, на добро. Саме у періоді соймової всеслави ухвалені закони про незнання ніде в Європі військове осадництво на „кресах“ закон про земельну реформу і ведену на його основі колонізацію наших земель польським елементом зі заходу, нові закони і ліквідацію українського вселюдного шкільництва. Про інші закони і акти розпорядки вже й не згадуємо; асі вони стали підставою до виникнення того стану, в якому нам доводиться жити сьогодні.

Потрапивши до влади, що витворила елітарну систему правління у Польщі з небувалою розбудовою державного етатизму, керував державою авторитетом пок. марш. Пілсудського. Поистала фактична його диктатура, що проте не усувала формального парламентаризму. Польський парламент у тому часі діяв лише до ролі заслони, за якою уряд робив фактично все, чого забажав. Не помогла тут і опозиція польських партій зноза Безпартійного Блоку співпраці з урядом, хоч до серпня 1930 р. мала вона більшість у соймі.

Однак зміна режиму не принесла ніякої зміни на краще у відношенні до національних меншин. Навпаки, наше становище до потраплення до влади з козмом роком шораз більше погіршувалося, доводячи до відомої паніфікації восени 1930 р.

Не покращало наше положення і тоді, коли увійшла в життя квітнева конституція з 1935 р., що була завершенням державної праці й останнім державним актом Йосифа Пілсудського. До нової конституції достосували виборчі закони до сойму і сенату, на основі яких справу особового добору членів законодавчих установ передано в дієвості в руки державної адміністрації, що посідає внаслідок домінування в державі. З черги виникло це у нас стан, що йому надано історичну вже зині назву „нормалізація“.

Не стало Пілсудського і його авторитету. Почали заступати його в Польщі культю армії

і П. вождя. Всевладним залишився уряд, чи радше його нинішні органи та бюрократичний апарат з рішальними референтами. Не вигоріло проурядової партії, а спроби створити її у формі З'єднання Обов'язку Народового (ОЗОН-у) так і досі не дали більших позитивних вислідів і можна сумніватися, чи вповні владяться, хоч до чинної суто-політичної роботи втягнули і військовий чинник, про що знаємо найкраще з життя на терені Східної Галичини. Не використано широкої конституційної влади, що її має президент держави на основі постанов квітневої конституції та обмежено скількість декретів, чим чалиться публічно теперішній прем'єр ген. Складковський. Законодавчі установи дістають ніби позний прилад праці, яку і виконують у симбіозі з урядом, не маючи сили ні змусити започаткувати з власного почину якісь давші влучні зміни. Доказом хочби спроба посла д-ра Дука, колишнього віцеміністра, а з відкликанням проекту зміни виборчої ординації до сойму і сенату. Впроді і в соймі й у сенаті падають слова критики, не раз і гостріше та ілюстровані фактами, яких ніколи не бракує, але без практичного значіння, бо теперішній режим по суті залишається і надалі той самий.

Велика більшість польського громадянства, вгуртованого у політичних партіях, є без сумніву проти теперішнього режиму і його репрезентанта — уряду. Проти нього є есенція з прибудованим, песнісці і т. зв. фронт Морж, із найбільшою польською партією людоями, що у сучасному польському парламенті не мають свого представництва. Координації сил між ними нема і кожна з них піддає теперішній режим власною акцією та власними засобами.

Осторонь стоять есенції з прибудованим зі своєю бойовою інтелігентською молоддю, що стала такою гомілкою у високіх школах і на англійській вулиці. Мріє вона про виключне захоплення влади і зорганізування її на гітлерівський чи, як дехто з них хоче, — на фашистський зразок. Спроби захопити у свої руки польське село називає їм не владяться. І в конкуренції з людоями їм таки не владяться. Приклад Добшинського ледя чи знайде наслідників. За те безсумнівний і великий успіх — хочби тільки посередній — можуть вони запісати на своє Konto у Східній Галичині, частинно і на Волині. Доказом Секретаріат Порозуміння у Львові, який у сто відсотках ще й з чужком виконує супроти нас есенцьку програму. Багато з них увійшло до ОЗОН-у, роблячи велику особисту кар'єру, та стануло ними у провіді проти-українського походу.

Песнісці, адектковані комунізмом, не входить покищо як рішальний чинник для якої-небудь польської палатної революції. Їхні симпатії з тактичних оглядів є по стороні людоя, що й висловлюють на сторінках своєї преси. Однак не владіся і не владяться їхні заходи, щоб створити спільний з людоями фронт для боротьби зі сучасним режимом. Таку пропозицію польських соціалістів людоям ввічливо відкинули.

Як найголовніший претендент до влади у Польщі зголошуються людоя, покликуючись на факт, що тільки вони репрезентують польське село і що селянство творить велику більшість населення держави. Їхні залишки у Новосіцях перед двома роками до армії і П. вождя, щоб через них зробити собі поміст до здобуття влади, не владіся. Загострено тактику боротьби з режимом і на основі ухвал минулорічного конгресу у партії проголошено хлопський протестаційний страйк в більшою міру від дозову поживи мі села. Було це суто політичний страйк, що на терені середньої і західної Галичини закінчився кров'ю в серпні минулого року, потягнувши за собою адміністративні репресії з арештами і судами провідників.

Серпневі події з мин. року були головною канвою нарад конгресу людоя в Кракові в дні 27. і 28. лютого ц. р. та стали вихідною точкою конгресових резолюцій, які до уряду їх не блізили. Навпаки, настало нове загострення відносин польського села до теперішнього режиму, якому людоям виповнів сьогодні безпощадну боротьбу. Остаточний рефрен краківських конгресових резолюцій людоя — перейняти владу у Польщі і віра, що це станеться.

Словом, відносини на польському внутрішньому політичному ринку щораз більше загострюються і боротьба за владу піде далі. Чи скоро вона закінчиться та хто стане переможцем. сьогодні годі це передбачити.

Д-р Степан Баран.

З польської преси.

„Завзятий спротив українців“.

Краківський ІКЦ (ч. 70. з 11-го березня ц. р.) вмістив під наголовком „Кризис польскосці на Кресках Выходних поглемб сен даяей“ чергову статтю про польські кривди „на кресках“, де „польські стан посада курчи сен“, де криза польщини поглиблюється, де не владіся, хоч на „енергічне постанови вели організації сполечних ситуація польскосці не поправа сен“.

Як виглядають статті ІКЦ у цій справі, всі добре знаємо. Тому ні нахабний тон, ні брехливі статистичні дані, ні якісь натягана аргументація нас не обурюють, навіть не зворушують. Нас тільки трохи дивує те, як можна отак не загнувшись займати ріжні, зовсім протилежні, становища у таких самих справах. Саме вчора (ч. 69. з 10-го березня ц. р.) цей самий ІКЦ подав вістку, що у Чехословаччині на теренах, на яких ствердяться кваліфіковану меншість польської людности, будуть двоювні, тобто чесько-польські, написи на залізничних авіаціях та всіх державних і громадських установах, будуть двоювні почтові бланкети і т. д. Цього для ІКЦ мало, не тільки задаток на ті права, що їх — на його думку — польська меншість у Чехословаччині повинна мати. Але якнебудь права для української більшости в Галичині — це кривда для „польскосці“, це навіть злочин, це „антипаньствова акція“ як українська більшість якихнебудь прав домагається.

Претенсії на „польскосці кресуф“ не покриваються з дійсністю. Країна, що в мріях ІКЦ і йому подібних повинна мати сто відсотків поляків, виказує навіть у натягненій статистиці невеликий їх відсоток. ІКЦ не хоче бачити того, що цей відсоток зріс вже значно після війни, що він тепер більший як перед кільканадцятьма чи перед кількома роками. ІКЦ стверджує, що на терені 30 громад боршівського повіту:

„правое ледяи 4-ох польскоских селеніків і. 28 українських. На терені вказані громад ще перед вибухом світової війни польський елемент був у більшости, а сьогодні впав до 30 або 25 відс. і сей процес далі поглиблюється. В такому стані польський елемент далі сильно корчиться. Тому треба — лише далі ІКЦ — боритися збільшення польського елементу на теренах, треба боритися з греко-католицьким духовенством, яке не дозволяє відбратися до католицької церкви тих поляків, що їх вилічили внаслідок браку костелів християнство. Те, що українське духовенство веде каталічні книги, то взагалі лапка на польську ні один поляк, якого охрестили в церкві, не може вернутися до римо-католицького ряду (?). Тому треба, щоб греко-католицькі метричальні книги вела адміністрація села (II).“

Вийні ІКЦ дає ще одну раду на те, як скріпити „польскосці на кресках“. А саме: підставі обов'язуючого закону батьки змусять змінити віросповідання своїх дітей до 7-го року їх життя. ІКЦ радить змінити цей закон, щоб батьки могли це робити до 14-го року життя дитини, бо

„така зміна влекла би у великій мірі польському вчителству впливати на діти дитини, що ходить до школи, з метою зміни віросповідання.“

Ясно і отверто! Така зміна закону значно більше зробить в акції збільшення польського елементу „на кресках“, як навіть „фудути іти польскосці“, який ІКЦ радить ствердити грошей, що їх можна добути при парцелі від кожного морга можна брати за ціну по 20—30 золотих від тих, що купують землю.

І при цьому всьому ІКЦ страшенно сподіється, що ця польонізаційна акція виграє на „гвалтовни спшеціф зє строю українськ“.

Вбивство в Белзці перед судом.

(Від власного кореспондента.)

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ В ЗОЛОЧЕВІ.

В середу 9. ц. м. зізнавав під Василь Галапа. До ОУН не належав і не належить. Є службовиком філії „Просвіти“ у Перемишлянах і лютрував читальні в повіті. В понеділки і в армійкові дні був усе в Перемишлянах. В понеділок 10. травня 1937. стрінувся на місті з Ярославом Дзидигою і в розмові з ним згадав йому, що вибирається додому. Тоді він запитав, чи влучи додому не вказав би двома особам дороти до Черча? Згодився на це. Умовилися, що стрінуться ввечері на дорозі з Липовиць до Черча. Дійсно так сталося. Завважив, що один був вищий, другий нижчий. Чи це були Циня і Кук не знає. Йшли лісом найпростішою дорогою на Брику. Показавши їм напрям до Черча, вернувся до Перемишляна, бо пригадав собі, що чергового дня мусить безумовно внести до старства подання у справі дозову на виставу. По дорозі винитували його про околині села. До Івахова їх не запровадив. На поліції переслухували підсудного 8. годин. Коли довідався, що його вимішують до такої поважної справи перестрашених і був сильно схвилюваний.

Сконфронтований з підсудним заявив, що не може повірити, чи це були ті самі люди, з якими йшов до Черча, бо тоді було темно. Ростом менше більше відповідало.

Суддя Шайда ставив підсудному низку питань, щоб висвітлити суперечності в його зізнаннях. Прокуратор теж старався вказати підсудному суперечності між його зізнаннями у слідстві і теперішніми на розправі та відкинував дотичні місця з протоколу. Підсудний обстоював при своїх теперішніх зізнаннях. Заявив, що в Підсудний не був і з Іваховом не розмовляв. Зізнавав у слідстві лише так, як цього хотіла поліція (на салі сміх публіки). Прокуратор звернув йому увагу, що другий раз слухав його слідчий суддя і там знімав так само, як на поліції, змінюючи свої зізнання лише так, що він підсудний під терором, бо вони йому заявили, що інакше буде з ним але.

„Так не було, я цього не міг зізнати.“ Безпосередньо з поліції привели мене до слідчого судді і це був в дійсності дальший хід слідства, що вже на поліції тривало 8. годин. Був схвилюваний і не пам'ятає, що тоді зізнав.

На дальші запити прокуратора заявив, що нині до Перемишляна того самого дня вийшов (тоді гасять у місті світло), вступив до свого помешкання, що міститься в дні з Іваховою, йому відчинив його співмешканець Івахов з яким не розмовляв, бо був заспаний. Вийшовши, розібрався і поклався спати. Вранці підсудний щойно коло 9. год. пішов на

Простуда?

НАШЕЛЬ ХРИПКУ І НАТАР

втишують зела прети боліс грудей, відні м. Лета PUNLMANA. Тем і для дітей. Дітати жмуть нах і дрогогріх в ціні 1.55 зол. за почку.

локо до молочарні, опісля зміс ледяи з ростом. По дорозі стрінув чужака і який йому вказав але не розказав. Костків при виході з дому збудив його, чи при відході замкнути хату, з чим вийшов на паркеті. З Дзидигою не стрінувся. Пішов на лютрацію бібліотеки до Кук, чув там в голови читальні. Далі вийшов з питання судді присяглого Врубля лютрації „товариш“.

Другий присяглий суддя Меша заявив, „Чи обвинені не умовили по поволі вийти чи малювати вистрент до мене лютрації“.

Предсідник відповідає йому на такі питання не можна підсудним ставити би йому в гову ім право так зізнавати.

ЗІЗНАННЯ ВОЛОДИМИРА ІВАХИ

Володимир Івахів — це з більшого середніх літ, рілний, жонатий білосніжий чоловік. Ні до ОУН, ні до німців не належить. Галапи не знає. Арештований 23. серпня в саді, коли зривав перелік. Мав часу взяти зі собою навіть зброю. Завважив, що Івахов, що він про дитину, зарав його збільшити. Було добу на поліції в Перемишлянах, опісля дві доби на поліції в Львові і щойно після того відвезений до

Найстарша робітня
ЖІНОЧИХ І МУЖЕСЬКИХ ФУТЕР
Владислава Старнавського
перенесена до нового льокалю при пл.
Бернардинській ч. 2 А.

Жалувється, що на поліції тяжко його били і в Перемишлянах і в Золочеві. В Перемишлянах було його більше поліція, але він затаїв собі лише число одного поліція, а саме число 1278. Цей поліцейський відставив його до Золочева. Підсудного били кулаками в лице, в ухо і то довгий час Влас непритомний на землі і кухарча подав йому води, щоб він вийшов. В Золочеві теж били його до крові. Опам'ятався щойно при місцевості, при котрій підтримував його якийсь пан. Залишав під ребра і вимагали признатися до вбивства.

Предсідник: Вас оглядали в суді, але не було ніяких слідів побиття!

Підсудний: Сивці виступили в мене щойно на другий день, бо першого били мене під ребра. На побій подав я свідків і їх переслухали. Мені сказали, що мене побили п'яні, але це неправда. Коли мене розбрав, то кров текла по рукаві і є на сорочці до нині, бо сорочка захована в магазині.

На питання прокуратора каже, що один з них, які його били є тут на салі. «Пане прокураторе чи можу його показати?»

Прокуратор: «Прошу». Підсудний вказує рукою на поліцейського агента, який сидів на кріслі коло стола журналістів. — Бив мене в голову, високий сивий. Шобувало вговорити, закидали мене неправду і зараз мене били.

Прок.: Суддя казав, щоб вас оглянув лікар.

Пас.: Ні, мене не оглядав лікар, лише сам суддя дивився на мене. Я з в'язниці зголоснився до лікаря.

На питання одного з присяжних суддів чи має на собі ту саму білу блузу, в котрій його побито — підсудний відповів, що так, але вона була вже прана. На питання прокуратора чи був в цій покровителів блуз у судді, відповів, що йому забрали її, але опісля віддали мокру (в Перемишлянах).

Підс. Галапа на питання обор. Пиндника каже, що бачив у Перемишлянах, як Івахів ішов заарештований до кухні митися.

ЗІЗНАННЯ ТИМОТЕЯ ДЗЯДИГИ.

Коли тяжко хорий вернувся критичної п'ятниці ввечері в Перемишлянах, прийшов Цица і спитався його, чи не міг би переночувати з двома товаришами. Дозволив, бо ж з Цицою він разом спільну фарму курей. «Я тоді хорий клався при нім в ліжку. Довідавшись, що маю маршарку на продаж, просив, щоб йому продати, але не можу тратити, бо мене коштує метр 45 зол. Не питав про його товаришів бо вірив йому, як знайомому. Опісля не вставав з ліжка і з ніким не розмовляв.

При переслухованні цього підсудного йде головню про устійнення, чи Качор ночував тоді в нього. Підсудний заявив на питання прокуратора і обор. Герети, що не може ствердити, чи не був підс. Качор чи людина подібна до нього.

ЗІЗНАННЯ ГРИГОРІЯ ДЗЯДИГИ.

Підсудний з'явився, що критичної п'ятниці ввечері, добрий його знайомий Цица спитав його, чи не міг би з товаришами переночувати. Відповів, що це залежатиме від дозволу старшого брата. Сконфронтований з Куком і Качором, каже, що подібних людей бачив, але чи це напевно вони, не знає.

Прокуратор: «Це дивне, що ви шораз стрічаєтеся з тим чоловіком, а нині не можете його пізнати!» Далі прокуратор відчитав підсудному деякі виїмки з його жонань зі слідства, що суперечать з його теперішніми зізнаннями.

Підсудний внісся, що не знає яким чином наїшли в нього в дома у стрілі програму виконання ОУН і звідкіль вона там увалася. Під час розвії не був в дома, лише в Щуровичах, де вчинив диягентури та гри на інструментах. Мав їхати ровером до дому на весілля сестри. По дорозі вступив до дому І. Майби, щоб віддати йому довг за потрійний папір 2 зол. Ті гроші дістав від своєї матері на залізницю, а що їхав ровером, не були йому потрібні і хотів віддати довг. Майби не застав дома, не прийшло йому на думку залишити ці гроші його мамі. Що його арештували у зв'язку зі страшною подією в Белзі, про це довідався щойно під час переслухання на поліції у Скаваряві.

На питання адв. Мошинського до Кука, чи короткий час перед подією у Белзі їздив туди підс. Кук газвою, що не буде відповідати на його питання, бо він його вчора образив.

Пополуднева розправа почалася точно в год. 5 20. Предсідник ствердив, що нема на салі підс. Грицька Дзядиги, який відповідає з вільної стої. На вносек прокуратора трибунал рішив вести розправу далі без нього. На питання адв. Коженного та обор. д-ра Шухевича підс. Кук відповів, що недовго перед нападом був у Белзі. Не має там ніякої рідні і з ніким з населення не контактувався. Теперішнього пароху Белзця знає лише з прізвища.

ЗІЗНАННЯ СВИДКІВ.

Перший свідок Іван Миськів, заприсяжений зізнав про цілу подію нападу згідно з актом обвинувачення. Коли вже спав, застукав д-ра Іванця і велів піти до двора. Тут застав перед ганком якогось чоловіка, в передкімнаті

пеліца, в в канцелярії паню і пана Ясінських, побіг них якогось пана. Дістав приказ запрягти коні до візка з ліхтарини, бо було темно. На візок вїзла чотири особи; один з чужих пав коло панства, один коло нього. Виявилось, що нема місця ще для трьох і тому п. Ясінський велів запрягти другу фіру. Бритка зажала на них коло брами. Коли і вони рушили, казали нам їхати. Свідок думав, що до Білого Каміня, але сказали скрутити до Скаваряві. Той, що їв коло свідка що хвилини слів ліхтаркою на боки. Коло фігури св. Анни закликав до тих, що їхали фірою, що там сталося, певно коlessа зламалося! Велів не спинятися, бо ті з фіри підуть за ними пішки. Одначе вони добили нас недалеко скруту до Скаваряві і один спитав: «пане керівнику, що бенздеми робить?» У відповідь він закликав: «Висядай!» «На що висядай?» — спитала ба. п. М. Ясінська, а за нею і пан. Тоді поспішали стріли, з яких два були звернені і до свідка. Тому свідок зіскочив тоді з візка і полями побіг до Британа, збудив його і пішли до двора, де вже було більше людей. Опісля бачив, як пані лежала на гостинці лінем догори, пан багаторо даліше з розхрищеними руками.

На запити описував учасників нападу. Один був вищий і мав чорний заріст. Він стояв у кімнаті. Той, що був у канцелярії, був у яєному плащі, волосся чесане догори. Він мав шкіряні рукавички і сидів коло свідка. На замку в Золочеві сказали свідкові, що це має бути Качор. Сконфронтований з Качором каже: «Дайся та тваж венцей худа, втєнчас біла пелна».

На запити прокуратора свідок описує, що той, що коло нього сидів був тим, якого кликали «керівником». Він був блондином, мав буйну фризурку, плащ сильно виватуваний, виглядав на селяху, мав чорні «посивки», рукавички, годинник на лівій руці. Він стріляв свідка двічі і закликав: «Виривай!» Прокуратор ще раз звертається до свідка, щоб поглянувся Качорові і сказав, чи це був той?

Свідок: «Єст подобни».

На запити адв. Мошинського свідок з'явив, що лампи світилися, а світла електричної лампи «пшодовника» виглядали на сигнали. Під час стрілів не було перед нічми нічого. Всі стрілявали в одній хвилині.

На питання обор. Герети свідок подав ріжницю між «пшодовником» і Качором. «Пшодов-

ТАРАС КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

В УІ-ОМУ ВИДІЛІ.

(Докічення)

Химкова розказала сусідині, як то вона не хотіла читати, як через це не злюбила її батько та післав до стрижа на науку. Як потім докучав їй так, що раз рішила скінчити з життям. Чимало спирту, замкнувшись у пивниці. Та її відшукали. Тоді пізвала вона Химку. Він приїхав до того стрижа, де вона працювала. Вони робили йому манікір і так познайомились.

— Та як мені було не годитися на його пропозиції, коли дів не притягав мене? Зрештою як казали, що незвозити дістане розвід і побачиться. Ще й представився знайомим... — то-рже Аша зі слезами в очах.

Степанова лише похитувала головою.

— Але в його покіну — рішила по хвилині Аша. — Я не буду терпіти. Лише дитина мені в заваді. Яби так не дитина, а дитина вже це була зробила.

Одного дня Химка був на роботі. Аша за цей час пошматала похатника, продала дещо обстанови, забрала свої речі та пішла. Дитину міг тепло та лишила на поліврі.

Увечір прийшов Химка та навіть не входив до помешкання. Видно догадувався всього.

— Та заопікується на Бога дитиною, пане. Як казала її так лишити на заску долі — кричав сторожика, бідаючи за ним.

— Або це моя дитина. Я лише заопікувався нею. Я вже живу вже з дитиною.

І пішов.

Юрчиком залязав сусідині.

— А то родичі — пласкала сторожика. — Як вітер у полі. Пожили, пожили та розійшлися. І пощо ще дитину мучать при собі!

Про все дали знати на поліцію.

Дитина вползлася цілий день по брудному подвір'ю, немита, голодна, аж жаль.

Та по кількох днях Химка вернувся. Знову заглянув у зголі. Ба навіть Химка ще зі снієї посилає Ашці поцілунок. Здавалось, що їх життя попливе вже правильно.

Аша даліше відмідувала VII-ї виділі. Таби не тратила надії. Дотого перестала платити за помешкання.

— Може — думає собі — тоді, як викине мене власник із помешкання, возьмуть дитину до захисту. Бо деж тоді подінеться із нею?

Ходила до марістрату та ждала. А дні копиди, по гамірній землі, мов легкі вози по гладкій дорозі. Здавалось, що хочуть перегнати сам час.

— Знаєш, Фуфа, нині власник питався мене, коли ми врешті внісемося? Я відповіла йому, що покищо нам тут добре — казала, смійчись, Аша.

— Так, так, добре жартувати, але остаточний день уже ближкий. Мусимо порадитися, що робити — відповів Химка, саїпаючи на Химкову при темному світлі нафтової лампи.

А другого дня Химка вже не прийшов до дому. Так, якби його тут не було.

— Де ваш чоловік? — питали в Ашці сусіди.

— Пішов собі. Завтра врешті мусимо вже покинути це помешкання.

— А що з дитиною?

— Не знаю. Піду завтра та скажу, що не маю де притулитися. Може що зроблять. Але знаю, що це не допоможе. Начальник обіцяв дати мені що місяця десять золотих на помешкання. А мені що з них? Помешкання заплачу, а з чого житиму? Заробити не можу, бо хтось тоді заопікується Юрчиком? Зрештою ці винніні заробки...

— А що їх то обходить? Добре, що вони дістнуть свої платні — закінчував різко Степанова, втираючи губи брудним хвартухом.

Химкова приготувалася до переноси. Продала все господарське приладдя, спалила два крісла, які мала, викинула скриньку зі зручностями та ждала. Дивилася сумно у вікно, крізь яке видно було поворізані від дощів плиті і мурований мур сусіднього дому. В думала:

— Що ж варта таке життя? Вічна невпевненість завтрашнього дня, вічна боротьба, за шматок хліба. Для кого все це? Праця, праця, а в нагороду за неї ні даху над головою.

Лише та стодик, які ще лишались Химковій, кутин сам власник дому. Йому може вони і не потрібні були, але що шкодить за незвичайний гріш позбутися скоріше невеликого комірника?

Химкова опинилася із дитиною на вулиці. Пішла до цукорні, купила там усяких лакомчик і годувала ними досітла Юрчика.

Сміялася любов, бачучи, як дитина звинно порється біля незнайомого позаруку.

— На ще, ще одне тістечко — вичкала її у зучку, коли дитина не могла вже більше їсти. — Інші діти мають це щодня. Чи ти щось гіршого від них?

Найстарша робітня
ЖІНОЧИХ І МУЖЕСЬКИХ ФУТЕР
Владислава Старнавського
перенесена до нового льокалю при пп.
Бернардинський ч. 2 А.

Жалувється, що на подільці тяжко його били і в Перемишлянах і в Золочеві. В Перемишлянах було його більше поліція, але він затаїв собі лише число одного поліція, а саме число 1278. Цей поліцейський відставив його до Золочева. Підсудного били кулаками в лице, в ухо і то довгий час Влас непритомний на землі і кухарка падала йому води, щоб він жив. В Золочеві теж били його до крові. Опам'ятався щойно при мітингу, при котрій підтримував його якийсь пан. Тоді підібрав ребра і вимагали признатися до вини.

Предсідник: Вас оглядали в суді, але не було ніяких слідів побиття!

Підсудний: Свідці виступили в мене щойно на другий день, бо першою били мене під ребра. На побій подав я свідків і їх переслухали. Мені сказали, що мене побили п'яні, але це неправда. Коли мене розбрав, то кров текла по рукаві і є на сорочці до нині, бо сорочка захована в магазині.

На питання прокуратора каже, що один з тих, які його били є тут на салі. «Пане прокураторе чи можу його показати?»

Прокуратор: «Прошу». Підсудний вказує рукою на поліцейського агента, який сидів на криці коло стола журналістів. — Бив мене в голову, високий синий. Шонесбудь я говорив, закидали мені неправду і зараз мене били.

Прок.: Суддя казав, щоб вас оглянув лікар.

Пас.: Ні, мене не оглядав лікар, лише сам суддя дивився на мене. Я з в'язниці зголоснився до лікаря.

На питання одного з присяжних суддів чи має на собі ту саму білу блузу, в котрій його побито — підсудний відповів, що так, але вона була вже прана. На питання прокуратора чи був з ший покровомлений блузою у судді, відповів, що йому забрали її, але опісля віддали мокру (в Перемишлянах).

Підс. Гадає на питання обор. Пиндик каже, що бачив у Перемишлянах, як Івахів ішов замішаний до кухні митися.

ЗІЗНАННЯ ТИМОТЕЯ ДЗЯДИГИ.

Коли тяжко хорий вернувся критичної п'ятниці ввечері в Перемишлянах, прийшов Цица і спитався його, чи не міг би переночувати з двома товаришами. Дозволив, бо з Цицою він ра-

зом спільну фарму курей. «Я тоді хорий класав при нім в ліжку. Довідавшись, що маю марш-парку на продаж, просив, щоб йому продали, але не можу тратити, бо мене коштує метр 45 зол. Не питав про його товаришів бо вірив йому, як знайомому. Опісля не вставав з ліжка і з ніким не розмовляв.

При переслухованні цього підсудного йде головню про устійнення, чи Качор ночував тоді в нього. Підсудний заявив на питання прокуратора і обор. Герети, що не може ствердити, чи це був підс. Качор чи людина подібна до нього.

ЗІЗНАННЯ ГРИГОРІЯ ДЗЯДИГИ.

Підсудний зізнав, що критичної п'ятниці ввечері добрий його знайомий Цица спитав його, чи не міг би з товаришами переночувати. Відповів, що це залежатиме від дозволу старшого брата. Сконфронтований з Куком і Качором, каже, що подібних людей бачив, але чи це напевно вони, не знає.

Прокуратор: «Це дивне, що ви шораз стрічаєтеся з тим чоловіком, а нині не можете його пізнати!» Далі прокуратор відчитав підсудному деякі виїмки з його жонань зі свідства, що суперечать з його теперішніми зізнаннями.

Підсудний визнає, що не знає яким чином наїшли в нього в дома у стрілі програму виконання ОУН і звідкіль вона там увалася. Підчас розбій не був в дома, лише в Щуровичах, де вчинив диягентури та гри на інструментах. Мав їхати ровером до дому на весілля сестри. По дорозі вступив до дому І. Майби, щоб віддати йому довг за потрійний папір 2 зол. Ті гроші дістав від своєї матері на залізницю, а що їхав ровером, не були йому потрібні і хотів віддати довг. Майби не застав дома, не прийшло йому на думку залишити ці гроші його мамі. Що його арештували у зв'язку зі страшною подією в Белзі, про це довідався щойно підчас переслухання на поліції у Сваряві.

На питання адв. Мошинського до Кука, чи короткий час перед подією у Белзі їздив туди підс. Кук газвою, що не буде відповідати на його питання, бо він його вчора образив.

Пополуднева розправа почалася точно в год. 5.20. Предсідник ствердив, що нема на салі підс. Грицька Дзядиги, який відповідає з візної стони. На вносек прокуратора трибунал рішив вести розправу далі без нього. На питання адв. Коженого та обор. д-ра Шухевича підс. Кук відповів, що недовго перед нападом був у Белзі. Не має там ніякої рідні і з ніким з населення не контактувався. Теперішнього пароху Белзі знає лише з прізвища.

ЗІЗНАННЯ СВИДКІВ.

Перший свідок Іван Миськів, заприсяжений зізнав про цілу подію нападу згідно з актом обвинувачення. Коли вже спав, застукав дзвінок Нізанти і велів піти до двора. Тут застав перед ганком якогось мужчину, в передкімнаті

пеліца, в в канцелярії паню і пана Ясінських, побіж них якогось пана. Дістав приказ запрягти коні до візка з ліхтарини, бо було темно. На візок вїзло чотири особи; один з чужих пав коло панства, один коло нього. Виявилось, що нема місця ще для трьох і тому п. Ясінський велів запрягти другу фіру. Бритка заждала на них коло брами. Коли і вони рушили, казали нам їхати. Свідок думає, що до Білого Каміня, але сказав скрутити до Сваряві. Той, що їв коло свідка що хвилини скотив ліхтаркою на боки. Коло фігури св. Анни закликав до тих, що їхали фірою, що там сталося, певно колесо замінилось! Велів не спинятися, бо ті з фіри підуть за ними пішки. Одначе вони добили нас недалеко скруту до Сваряві і один спитав: «пане керівнику, що бенздеми робить?» У відповідь він закликав: «Висядай!» «На що висядай?» — спитала бл. п. М. Ясінська, а за нею і пан. Тоді поспішали стріли, з яких два були звернені і до свідка. Тому свідок зіскочив тоді з візка і полями побіг до Британа, збудив його і пішли до двора, де вже було більше людей. Опісля бачив, як пані лежала на гостинці лінем догори, пан багатю даліше з розхрищеними руками.

На запити описував учасників нападу. Один був шизкий і мав чорний заріст. Він стояв у кімнаті. Той, що був у канцелярії, був у яєному плащі, волосся чесане догори. Він мав шкіряні рукавички і сидів коло свідка. На замку в Золочеві сказали свідкові, що це має бути Качор. Сконфронтований з Качором каже: «Дайся та тваж венцей худа, втечас била пелна».

На запити прокуратора свідок описує, що той, що коло нього сидів був тим, якого кликали «керівником». Він був блондином, мав буйну фризурку, плаш сильно виватуваний, виглядав на селяху, мав чорні «посвянки, рукавички, годинник на лівій руці. Він стріляв свідка двічі і закликав: «Виривай!» Прокуратор ще раз звертається до свідка, щоб поглянувся Качорові і сказав, чи це був той?

Свідок: «Єст подобни».

На запити адв. Мошинського свідок зізнав, що лампи світилися, а світла електричної лампи «пшодовника» виглядали на сигнали. Підчас стрілів не було перед ними нічого. Всі стріли впади в одній хвилині.

На питання обор. Герети свідок подав ріжницю між «пшодовником» і Качором. «Пшодов-

ТАРАС КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

В УІ-ОМУ ВИДІЛІ.

(Докінчення)

Химкова розказала сусідині, як то вона не хотіла знитися, як через це не злюбила її батько та післав до стриждя на науку. Як потім докучав їй так, що раз рішилася скінчити з життям. Чимкалась спирту, замкнувшись у пивниці. Та її відшукали. Тоді пізвала вона Химку. Він приїхав до того стриждя, де вона працювала. Била робила йому манікір і так познайомилась.

— Та як мені було не годитися на його пропозиції, коли дів не притягав мене? Зрештою як тепер, що певного дістане розвід і поборює. Ще й представився знайомим. — то, каже Ашка зі сльозами в очах.

Степанова лише похитувала головою.

— Але в його покину — рішилася по хвилині Ашка. — Я не буду терпіти. Лише дитина мені не вказів. Яби так не дитина, а дитиною уже це була збрала.

Одного дня Химка був на роботі. Ашка за цей час похитала похатинку, продала дещо і обставини, забрала свої речі та пішла. Дитину мала тепло та лишала на поліврі.

Увечір прийшов Химка та навіть не входив до помешкання. Видно догадувався всього.

— Та заопікуйтесь на Бога дитиною, пане. Як можна її так лишити на заску долі — кричить сторожика, бідаючи за нею.

— Або це моя дитина. Я лише заопікувався нею. Я вже живу вже з дитиною.

І ліжок.

Юрчиком зазідав сусідині.

— А то родичі — пласкала сторожика. — Як вітер у полі. Пожили, пожили та розійшлися. І пощо ще дитину мучать при собі!

Про все дали знати на поліцію.

Дитина голодичася цілий день по брудному подвір'ю, неміта, голодна, аж жаль.

Та по кількох днях Химка вернувся. Знову зашпав у згоді. Ба навіть Химка ще зі сніей послав Ашці поцілунок. Здавалось, що їх життя поплине вже правильно.

Ашка даліше відвідувала УІ-ий виділ. Таби не тратила надії. Дотого перестала платити за помешкання.

— Може — думає собі — тоді, як викине мене власник із помешкання, возьму дитину до захисту. Бо деж тоді подінеться із нею?

Ходила до магістрату та ждала. А дні копчили, по гамірній землі, моя легкі вози по гладкій дорозі. Здавалось, що хочуть переїздити сам час.

— Здаєш, Фуфа, нині власник питає мене, коли ми врешті енемось? Я відповіла йому, що покищо нам тут добре — казала, смійчись, Ашка.

— Так, так, добре жартувати, але остаточний день уже ближкий. Мусимо порадитися до роботи — відповів Химка, саїпаючи на Химкою при темному світлі нафтової лампи.

А другого дня Химка вже не прийшов до дому. Так, якби його тут не було.

— Де ваш чоловік? — питали в Ашці сусіди.

— Пішов собі. Завтра впривіт мусимо вже покинути це помешкання.

— А що з дитиною?

— Не знаю. Піду завтра та скажу, що не маю де притулитися. Може що зроблять. Але знаю, що це не допоможе. Начальник обіцяв дати мені що місяця десять золотих на помешкання. А мені що з них? Помешкання заплачу, а з чого житиму? Заробити не можу, бо хтось тоді зазікується Юрчиком? Зрештою ці винніні зароби...

— А що їх то обходить? Добре, що дони дістали свої платні — закінчує різко Степанова, втираючи губи брудним хвартухом.

Химкова приготувалась до переноси. Продала все господарське приладдя, спалила два крісла, які мала, викинула скриньку зі зручностями та ждала. Дивилася сумно у вікно, крізь яке видно було поворітний від дощів плаїт і миршавий мур сусіднього дому. В думала:

— Шогж варта таке життя? Вічна непереміна застрішного життя, вічна боротьба, за шматок хліба. Для кого все це? Праця, праця, а в нагороду за неї ні даху над головою.

Лише та стодик, які ще лишались Химковій, хитав сам власник дому. Йому може вони і не потрібні були, але що шкодить за незвичайний гріш позбутися скоріше немілого комірника?

Химкова опинилась із дитиною на вулиці. Пішла до цукорні, купила там усяких лакомчик і годувала ними досітла Юрчика.

Сміялась любов, бачучи, як дитина звинно порється біля незнайомого позаруку.

— На ще, ще одне тістечко — вихала її у зучку, коли дитина не могла вже більше їсти. — Інші діти мають це щодня. Чи ти щось гіршого від них?

ни" мав повне лице і говорив іншим голосом. Тоді обор. д-р Шухевич просить запровадити слова свідка: „Не можемо го познати, бо тваж мав інном“.

ВНЕСКИ ОБОРОНЦІВ.

З черги адв. Мошинський поставив внесок, щоб трибунал із присяглими суддями оглянув мізок, що є на підвірку суду і внесок покликати на свідків суддів Йоркана, Коха та Закшевського, які переслухували підсудних у слідстві а огляду на „кредитива" підсудних. Прокуратор не спротивився цим обом внескам.

Тоді обор. д-р Шухевич вказав на суперечке становище прокуратора іні і з початком справи. Сам візек не має ніякого значіння. Важне, щоб присяга на місці могли витворити собі хід цілої події. Тому поставив внесок аргументувати попереднє рішення, а друге постановити внесок, щоб трибунал допустив локальну мізю. Що-ж торкається другого внеску, заявив іменем своїх клієнтів, що вони ніколи не закидали суддям неправди, лиш боронилися інтакше. Як, скаже в кінцевій промові. Обор. Пиндик заявив, що ніколи з уст Івахова не впади слова, неначе було незапроваджене те, що він сказав, другому внескові спротивився, бо ніякий суддя, лише лікар може ствердити публіч. що в даному випадку виступили щойно кілька днів пізніше. По промовах в цій справі ще обор. Пойка, адв. Мошинського, та обор. Пиндик трибунал пішов на нараду і відкинув оба внески адв. Мошинського.

Черговий свідок, фірман фіри Никола Ні-
лєтти описував хід події як попередній свідок. Бл. п. Ясінська веліла йому прийти незамітно на ніч і сторожити, бо має бути велика крадіж. Не сказала, звідки знає про це. З ним їхав на

фірі мужчина, перебраний за поліція та ще двоє, а між ними був клучок. Коло св. Анни поліція казав йому вернутися, бо вже фіри не треба. Вискочили тоді двоє з поза, а поліція станув напроць нього і велів повертати. Двоє побігло за віком, поліціянт третій. Свідок чув голос: „Що сталося, він поламався?" і впали стріли, спершу два, три, окрім інших. Вернувся тоді до двору. Опісля з людьми на місце події і побачив коло пані лямку, і мертвого пана оподалів. Підсудних не впізнав. Майбу знав давніше, але підчас самого нападу його не пізнав. Такого як підс. Качор, — який встав — з таким лицем не бачив“.

Василь Капітанець, Сильвестер Кушіль та Франц Шайрінг не вносять до розправи нічого нового.

Св. Анна Британ подавала одному з підсудних воду. Він був високого росту, в попелястому плащі в кашкеті. Качора не пізнав. Качор на вказання прокуратора встав, обернувся до свідка профілем, вона йому придивлялась добре і нічого не сказала, що не може сказати, щоб це був той, що був у Бєлаці. Подібний зростом до нього, але він мав довшу бороду. Підс. Качор одягнувся ще в ясне пальто. Свідок придивлявся йому довшу хвилинку і каже: Ні, це був інший. Він був ширший у плечах.

Дальші свідки: Ядвіга Язвова, Таціяна Цюрусь, Марія Пазуо, Мікита Тараневський, Федько Британ, Войцех Циран, Даніло Павлишин, Антін Куна, Степан Геша не вносять нічого нового до розправи. Учасників нападу бачили або у дворі, на дорозі, чи на полі, але нікого з обвинувачених не пізнають.

Після того президент відложив розправу до чергового дня, год. 9. рано.

— о —

В обороні Церкви та її Голови.

ПРОТЕСТ ДУХОВЕНСТВА ЗБАРАСЬКОГО ДЕКАНАТУ.

Зібрані на конференції священники збараського деканату одногласно запротестували проти виступу посла Войцеховського в варшавському союзі та проти Архипастира Митрополита Андрея і заявили свою щирю любов та привязаність до свого найвищого Провідника.

ГРОМАДЯНСТВО ЗБАРАЗЧИННИ ПРОТЕСТУЄ.

Всі культурно-освітні й економічні установи міста Збаража запротестували проти наклепів посла Войцеховського у варшавському союзі на греко-католицьку Церкву та П Архипастира і заявили, що твердо стоять на обороні Церкви та П Провідника і всього українського народу.

Такий самий протест ухвалили представники майже всіх сіл Збаражчини 27-го лютого н. р. після реферату посла Василя Болюха.

Ішла, мов пана людьми вулицями, тиснувши позади себе за руку Юрчика.

Опинилась у VII-ому виділі. Перестояла там у кутку так довго, доки не примістила дитини на вигідному місці. Залишила її у руках карточку: „Крута сирота, змишуйте над нею" і тихцем вибігла, побігавши Юрчика в чолі. Ніхто навіть не помітив її.

Коли всі відвідувачі вишли урядовець, магістрату знайшов дитину і аж тоді ввесь VII-ий виділ мусів нею зацікавитися. Телефонічно повідомили захист для дітей-сиріт і відослали Юрчика туди з урядовим письмом, поки родичі дитини не найдуться.

Від того дня ні магістрат ні я не бачив білої молоді мамі. Навіть сусіди не знали про неї нічого. Говорили, що виїхала вона десь в інше місто. Та чогось певного ніхто не міг сказати. Я серед власних клопотів потроху забув про Химків. Чи мало є на світі людей, що паразитують і ми ніколи їх більше не бачимо?

Аж одного дня був чудовий день. Неділя. Сонце блискучими плямами золотило понуре місто. Я вибрався за місто на прохід. Проходжуючись доріжкою під такт розколиканого від вітру листя, побачив я Химків. Снігли обидва на лавочці, частувалися взаємно шоколядою та гляділи далеко перед себе.

Я присів недалеко, щоб прислухатися їх розмові. Снігли довго, поки не почув:

— Юрчиківі тепер дуже добре. Як підросте трохи і ми доробимося, я візьму його. Мамі все має до дитини право.

— Знову підемо до VII-го виділу... — замішав Химко.

Учасники обох нарад вислали до Експ. Митрополита письма з заявами довіри, привязаності та любові з численними підписами.

В ОБОРОНІ НАРОДУ І ЦЕРКВИ.

Громадяни села Чагарі Збараські писали до Експ. Митрополита письмо з численними підписами, в якому пересилають Голові нашої Церкви вислови пошани та любові і заявляють, що твердо стоять на обороні українського народу та греко-католицького обряду.

ПОКЛІН МНОГОСТРАДАЛЬНОМУ АРХИПАСТИРЕВІ.

Громадяни Сторонятина і Підлісок Малих, лівівського повіту, переслали письмом поклін многострадальному Архипастиреві Митрополитові Андреєві у зв'язку з нападом на Його Особу і в доказ відданості аложили 10 зол. на шпиталь Його імені.

Чи Італія боронитиме арабські інтереси в Палестині?

Вістка про англо-італійські переговори викликала майже таку саму реакцію в усіх арабських краях. В арабській публічній opinio переважає погляд, що Італія не підійметься оборони арабської справи, може навіть посвятити багато своїх дотеперішніх концепцій, щоб

дійти до порозуміння з Англією. Зате араби сподіються, що Італія виступить проти поділу Палестини й оснування жидівської держави над Середземним Морем.

За „аншлюсом" чи проти нього.

ПЕРЕД ВАЖНИМ ПЛЕБІСЦИТОМ В АВСТРІІ.

Найближчої неділі, 13. ц. м., відбудеться в Австрії плебісцит у справі дальшої долі краю. Канцлер видав у цій справі відозву.

Гаслом плебісциту є: „За вільною, німець-

кою, незалежною, становою й суцільною Австрією, за працю та миром, за рівноправністю для всіх, що признаються до миру й багачини“.

РЕКОНСТРУКЦІЯ МАДЯРСЬКОГО УРЯДУ.

Регент Горті затвердив учора реконструкцію мадярського уряду. Голова держ. банку Імреді став міністром без теки, теку різницітва

дистав віце-мін. Ф. Маршаль, спротивився віце-мін. Е. Мікех, скарбу — Реней Шандор

Римська візита мін. Бека в навітленні офіційного комунікату.

В середу ввечері появилася в Римі урядовий комунікат такого змісту: „У ширших розмовах дуче і мін. Чіано з мін. Беком розглянено різні питання загальної політики як і такі, що торкаються обох країн. Вони рішили і дальше обмінюватись інформаціями та поглядом нормальним дипломатичним шляхом та дальше

вести щирю співпрацю між обома державами на політичному, господарському й культурному полі“.

Мін. Бек аложив довшу заяву пресі пресі. Мін. Чіано прийняв польського журналіста і заявив їм, що на запрошення мін. Бека їде до Польщі.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 44 і 45. П'ятниця, 9. березня (26. лютого) 1885.

КОНФІСКАТА.

Релігійна замітка:

Вчорашнє 44 ч. „Діла" конфіскувала нам ц. в. державна прокуратура за статтю „Дорогова новела з р. 1885. Письмо пос. Нин. Січинського". З причини, що конфіскували пізно, не могла редакція вислати і розіслати другого накладу. Тому видаємо сьогодні 44 і 45. чч. разом, заповнюючи опорожнене місце новим матеріалом з кінця цього дня. В нагороду нашим читачам застрішено число видама на п'ятнадцять аркушів. — Редакція „Діла“.

ЦІСАР ВІЛЬГЕЛЬМ ПОМЕР.

Берлін, 9. марта. Цесар Вільгельм помер о 8 годині 30 минут. Що вчора дивав він слабі позми, ні життя, але життєві сили його опустили, ослаблення дійшло сьогодні рано до найвищого ступня і цесар закінчив життя“.

Ч. 46. Субота, 10. березня (27. лютого) 1885.

„ВАТРА“.

З новинки довідуюся, що наслідком пожеми міста стрийська Насина попало в матеріальні клопоти. Хотіло вийти якось з цього положення і вирішила видати Альманах, який згодиться безінтересно продавати Василь Лукич. Виділ Насина рахував, що, ридимчи численною пересилкою передплати, заплатити не тільки покрити значні кошти друку, але і придбати якийсь фонд на упорядкування суцільного матеріального стану“ товариства. Появилася „Ватра“, критика одногласно зарахувала її до найкращих альманахів, але не вважала навіть на мизну ціну розійшлося таке мале число примірників, що „товариство через це загинувало у новий дог, який зупинив природний розвиток Насина“.

ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

— З Гусятинського пишуть, що там зі страху перед війною люди випродують за безцін худобу. Певна річ, що в цьому буде рука якихось жидів, які поширюють неправдиві вістки про війну, щоб при цьому поживитися людською працею.

„ДО ЦАРЯ ТРЕБА ВІДНОСИТИСЬ ЯКНАЙСЕРДЕЧНІШЕ“.

В телеграмі з Берліна: „Цесар вмирив всіх притомний. Кажуть, що в останніх горинах він казав: „Моя пересвідченість, що війни з Росією не буде; до царя треба відноситись якнайсердечніше“.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР.

Німецький престолонаслідник Фрідріх, перебуваючи в Сан-Ремо в Італії, де лікував слабку ногу, горі. На вістку про смерть батька виїхав з резиденції до Берліна.

Федір Дудко

ДІВЧАТА ОЧАЙПУШНИХ ДНІВ

Оповідання.

Вид. Бібліотеки „Діла“. — Ціна 2 зол.

У великих днях нашої національної боротьби ми живітцєю відіграємо пера велику роль Ф. Дудко знову востіт безіменних, великих цюкортах пріт серед романтичної обставини.

Сторінка без політики.

РОБІНСОН У СПІДНИЦІ.

Відома, багата спортсменка і змагунка в перегонах на моторних Бетті Карстер цікавиться тепер всю американську опію. Одного дня гарна спортсменка рішила покинути шумний та галасливий світ із його рекордами та витребуваннями й перенеслася на самотній, маленький острівчик, який лежить у групі Багамських островів. Той острівчик купила Бетті від англійського уряду.

Небавом Валь-Кей — так назвала Бетті свій острівчик — перемінився в малий рай на землі, в якому росли найгарніші оазис підравничкової флори.

Бетті яку сьогодні всі називають Робінсоном у спідниці, поважається „на світі“ дуже різко. Час до часу покидає вона свій острівчик, щоб з'явитися в модних літниках формови або Бермудів. Крім тих прогулянок їде вона більше не показується і просто закохана у своїм малім самотнім острівчику який теж намагається всіма силами прикрасити.

Укладення, які вона там укладає, коштують їй вже більше, як 300.000 доларів. За ці гроші вибудувала вона в мініатюрнім королівстві дороги, відро для себе в еспанським стилі і домик для своїх „підданих“.

Тих підданих має вона аж 35. Це самі мурини й муринки, які творять домашню прислугу химерної американки. Крім згаданих уже улаждень вибудувала ще Бетті на своїм острівчику

радіову мисливську стацію, лазні й купальні та морську ліхтарню.

Комунікація відбувається на острові з якими-то мотоциклами та кількома ролерами. Фльота міс Бетті складається з малого перевозового пароплава, великого моторового судна, рибальського судна та з кількох звичайних човнів.

Харчевих продуктів доставляє сам острівчик, на якому під гарячим рівнинним сонцем ростуть найбагатші овочі та ягоди. „Населення“ острова годують дріб та безроги. Власниця острову є загорілою аматоркою рибальства і ловів на морську птицю. Тому теж, для тієї цілі купила вона ще й сусідній острівчик Бінд Кей, на якому гніздяться завжди тьма-тьмечина перелітної птиці.

Як ми вже згадали, в культурному світі поважається міс Карстер дуже різко. Останній раз бачили її 8 грудня минулого року, коли якийсь невідомий яхт осів на мілині недалеко Валь-Кей. Тоді своєю радіовою станцією власниця сама вилзла на підмогу державній надбережній корабель і сама теж брала участь у рятувальній акції.

Як довго ексцентрична американка буде ще бавитися в Робінсона, ніхто з американських газет не подас. Які настирливі американські репортери — всетаки не вдалося їм від міс Бетті добути такої заяви.

5.000 доларів за направу ляльки.

Діти значайно сильно приважуються до своїх забавок. Навіть коли якась забавка їм поскується то вони такі радше бавляться старою забавкою, як новою.

Вже перед кількома роками одна дотепна американка звернула увагу на це приваження дітей до своїх забавок і рішила на тому дитячому приваженні заробити добрі гроші. Той її план дав згодом найкращі успіхи. Дотепна американка називається Цінтія Фарлей. Вона стала лікаркою ляльок дітей ньюйоркських мільйонерів. Коли якась дитина розбіє свою улюблену ляльчку, тоді кличуть лялькову лікарку, яка знову приводить забавку до порядку.

Недавно Цінтія Фарлей приїжджала до Парижа, щоб там направити ляльку дитини такого американського мільйонера.

Мала дівчинка, власниця тої ляльки приїхала разом із своїми родичами, ньюйоркськими мільйонерами до Парижа і там на якийсь час за-

трималася. Кілька днів після приїзду дівчинка важко занедужала і її мушлі відвезти до лікарни. Одиною розвагою малої дівчинки була лялька, яку вона тримала постійно в обіймах і не спускала з неї очей.

Одного дня, коли дитина дістала пропасницю і стала особливо неспокійна, випустила вона ляльку з рук, яка впала на землю й розбилася. Коли мала пацієнтка побачила, що сталося з її лялькою, почала безупинно плакати й кричати і ніхто не міг її заспокоїти. Здоровля недужої сильно погіршилося і тоді родичі рішили покликати з Нью-Йорку Цінтію Фарлей, щоб вона направила розбиту ляльку. До Нью-Йорку вислали кабельграму і найближчий пароплав привіз лікарку ляльок до Франції. Вона направила ляльку й віддала її вдоволеній дівчинці, яка після того почала швидко приходити до здоров'я. Рахунок, який вона відтак виставила, був дуже скромний: „сьогод“ 5.000 доларів.

S. O. S. з причини скислого молока.

Американський пароплав, який плів із англійської пристані Суттемптоу до Нью-Йорку, вислав раптом серед моря радіотелеграму S. O. S! Та тому корабель не грожла ніяка небезпека, лиш алармову телеграму вислали тому, що на кораблі скисло молоко.

Корабельний кухар опинився в дуже клопітливій ситуації, коли по сильній бурі відкрив, що в магазині скис йому весь запас молока, яким він мав наситити і напоїти підчас подорожі 1400 пасажирів. Кухар став безрадий, бо до деяких страв потребував він конче молока. Також ні сніданку ні підвечірку не міг він приладити без молока. Якже тут дати собі раду, коли на кораблі нема ні пляшки солодкого молока. Хіба пасажирів схочуть арозуміти, що з причини поганої погоди скисло все молоко. Адже власним молоком годі весь час годувати, бо ще може якась бігунка між

пасажирами кинути. Не було іншої ради лиш просити пасажирів, щоб до кінця подорожі зреклися бідої каши й солодкого молока.

Та подорожні не хотіли про те навіть чути і протестували на всі лади. Адже вони заплатили солесні гроші за вигідну і приємну подорож. В тій невідповідній ситуації знайшов вихід капітан, який доручив радіоапаратові надати телеграму S. O. S. і просити в інших кораблів свіжого молока.

Пять кораблів різних держав, які під цю пору плвли недалеко американського пароплаву, почули його сигнали і поспішили з підмогою. Вони всі дали такий запас молока, який їм залишався і таким чином кухар корабля зі скислим молоком мав майже 3.000 л. свіжого солодкого молока до диспозиції і міг заспокоїти всіх пасажирів.

Оригінальна поліційно-кабаретова війна.

Серед вір і вірок усіх білгородських кабареєт настало велике обурення та скаргоцтво. Поліція видала зовсім несподівано доручення, щоб усі танцюристи й співачки в нічних показках станули перед спеціальною іспитовою комісією і зложили іспит із своїх мистецьких здібностей та зі своєї поведінки.

В Білгороді є дуже багато різних кабареєтних артистів. Вони здебільша циганки, які співають національні сербські пісні й танцюють національні танці. Вони не мають майже ніякої

освіти. Багато з них не вміє навіть читати нот, всеж такі неодна така кабареєтова вірка здобула собі славу і їх вважають справжніми артистками. Та вони німки, бо багато з них не має ні голосу, ані своєю поведінкою не заслуговує на назву артистки. Вони є справжнім нещастям нічного життя Білгороду.

Коли поліція почала заводити лад у тій ділянці, кабареєтові співачки й танцюристи за-протестували, заявляючи, що оцінку співанки національних пісень та національних танців мо-

же дати лиш сама публіка, а не мистецькі критики. За кабареєтовими зйомками стартували всі газетні капелі.

Таким чином, на превелику радість публіки, яка має сенсацію, вибухла війна між кабареєтською поліцією з одного боку та зйомками кабареєт і циганськими оркестрами з другого боку. Публіка живо цікавиться ходом цієї оригінальної „війни“ і поділила свої симпатії між обома „воєні сторони“. Який буде цьому кінець, покищо невідомо, ймовірно виграє тама кабареєт.

ВЕСЕЛЕ.

СПОКІЙНИЙ ДІМ

— Якщо ви мене не приймете, то я вистрілю тут на ваших очах.

— В нашому домі не віляно по 10 годині чинити ніякого галасу.

НЕПОРОЗУМІННЯ

— Слухайте, тут приїде рано до вас міністр ексцеленції міністр. Памятайте про відповідну поведінку.

— Добре, добре, але що він такого пробіє?

НЕМА ПРИЧИНИ ДО ЗАЗДРОСТИ

Жінка: „Тепер уже знаю все. В четвертий годині ранку знайшов тебе поліцей на вулиці як ти обіймав і гаряче обцілював літню“.

Муж: „Моя кохана, хіба за літню будеш заздрісна!“

ХИТРА ДИТИНА

— Дитинку, випий ложку трану, бо ти не ваз лікар.

— Добре, але нехай мені тран подає баба.

— Чому?

— Бо їй трясуться руки.

ПОДРУЖНЯ ЛЮБОВ

— Як, ви шойно місьте як повичаєте? Я одно з одним не говорите?

— Егеж, подумай собі, ми сперечаємося те, хто кого більше любить.

НІЧОГО НОВОГО

— Чи ти читав, що тепер з'явилася машина, яка все пізнає, коли хтось бреше?

— Нічого надзвичайного — з такою машиною я вже майже десять літ жоната.

ПРОСТИША СПРАВА

— Моя жінка домагається від мене щодня грошей на речі, які вона хоче собі купити.

— Моя жінка цього не робить.

— Невже твоя жінка така впроваджені?

— Ні, але вона купує собі пір'я, які їй відтак дає мені рахунки.

НАЙКРАЩИЙ СПОСІБ

— Як ти це зробиш, що ірми ти зовсім пробудилася зі своїх паморочів.

— Я сказав оттак буцім то до тебе. Дитині чому жінка, яка попадає в паморочі, завжди бодей на десять літ старша.

ЄДИНИЙ

Панночка в паперовій краватці:

— Ось тут прошу, особливо гарно виглядає на вродини: „Найширші побажання до когось, як я покохав!“

— Дуже гарно — відповів чоловік.

Панночка: — прошу мені дати таку краватку.

МАЛІ МИСТЦІ

Малий Славко грає на фортепіано марш Бетовена.

— Огва, велика штука — каже йому приятель Микшачко — я граю той самий марш в половину коротшим часі.

АМЕРИКА

— Свою кар'єру я завдаю своїм шпильці до спінання.

— Як же так?

— Зовсім просто: вона спинає свої шпильки, які я підніс.

ПРОСТА ПРИЧИНА

— Касуно, чим пояснити собі те, що ти пернулася вчора з театру, мстивши мене з кухні якогось мужичу?

— Зовсім просто, прошу вас, я пернулася швидше, як то писали мистецькі критики.

СПІВЧУТТЯ

Двох акторів сперечається, хто з них займає завжди підчас снігу очі.

— А я знаю — каже якийсь другий актор — дуже добра людина, він не мстив нікого.

— А я знаю — каже якийсь другий актор — дуже добра людина, він не мстив нікого.

Українські справи в сенаті.

На засіданні сенату, що відбулося у вівторок, 8. лютого, в часі дискусії над бюджетом міністерства суспільної опіки промовляв сенатор о. д-р Лоболитч.

ДОПУСТИТИ УКРАЇНЦІВ ДО ГОЛОСУ У СПРАВІ ФІНАНСОВОЇ ГОСПОДАРКИ.

В ділянці суспільної опіки — говорив сен. Лоболитч — українська людинність, що в 90-ти відсотках складається з селян, стоїть на останньому місці. Те, що робить для неї українська інтелігенція, яка закладає заховорки, широтини, продрани не вистачає, бо нема на те необхідних грошових засобів. Тут потрібна поміч з бюджетових фондів держави та самоуправи. Фонд Праці, що міг би багато зробити у допомові голухуватій та безробітній людинності, щораз більше роніває наші землі, бо звертає тепер більше уваги на організацію промислових центрів. Був би бажане, щоб Фонд Праці давав змогу заробити більшій кількості української молоді.

Промовць звернувся увагу на те, що влада не дає змоги українським робітникам організуватися в українських професійних організаціях, що Суспільна Обезпечальня не допускає українців до праці у своїх установах, а все те діється з політичних мотивів.

Щоб поправити положення українців у ділянці суспільної опіки — говорив сен. о. Лоболитч — треба справедливої національної політики, яка буде можлива тільки тоді, коли українське громадянство допустить до голосу у справі фінансової господарки у відповідних урядах, переведенні в забезпечальних, у освідських урядах та в міністерстві суспільної опіки.

УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКИЙ ДЕНЬ.

В середу, 9.го ц. м. сенат мав свій українсько-жидівський день. Промовці-поляки, що збирали слово у дискусії над бюджетом міністерства внутрішніх справ, не поминали одні української, другі жидівської справи.

Бюджет реферував сен. Клешицький. Після його реферату промовляв від УПР сен. Дешкевич.

УРЯД НЕ ВИЯВЛЯЄ ЕНЕРГІЇ В ПОБОРОВАННІ САМОВОЛІ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Сен. Дешкевич ствердив, що політика нормалізації, яку започатковано три роки тому і до якої українці віднеслися позитивно, про що свідчать заяви у парламенті у справі сильної Польщі та сильної армії і голосування за бюджет, не подобалися тим, яким залежить на тому, щоб польсько-українські взаємини були завжди зружні. І вони „відкрили“ українську небезпечку, якою почали лискати польське громадянство.

„Треба бути дуже наївним — говорив промовць — щоб повірити, що для польського народу, який диспонує власним державним апаратом і армією, міг бути небезпечний нарід, який щойно шукає свого місця під сонцем. Але цього було досить, щоб виготувити павчів надрі серед польського громадянства. А насильно тих павчів настрів — гасло активізації тавокого громадянства на землях заселених українцями“.

Промовць вказував у своїй промові, як згоріли це гасло польські маси. Отже на вулицях почалися напади на прохожих, що говорили по українськи, бойки перервали виклад лекцій моє у львівському університеті, маси суспільні організації на спеціальних виїзних університеті, декілька просто кої, але часом дуже небезпечні. В останньому році ці розлоїли зачепили навіть справи греко-католицької Церкви. Найгірше, що до цієї акції вступила державна влада та уряд. Участь державних державної адміністрації в протиправній акції спричиняє небезпечні наслідки для держави, бо в цих умовах людинність маси таких представників адміністрації за пів ворога і займає до держави відповідне ставлення.

На жаль — говорив сен. Дешкевич — ця діяльність, не доцільна цієї небезпечки; не вичислюючи енергії в поборюванні самоволі адміністрації, до якої в останньому часі прилучилися — це треба з прикритістю ствердити — деякі представники війська“.

Адміністрація — на думку промовця — може відграти позитивну роль в нормалізації польсько-українських взаємин, але вона мусить виконувати свої обов'язки у відповідний спосіб та об'єктивно, відносячись до кожного громадянина рівно, незалежно від його національності.

СТАВНО СПРАВУ СПІВЖИТТЯ З ОБОХ СТОРІН ПО ЛИЦАРСЬКИ.

Більша частина промови сен. Заржицького була присвячена на промови українських сенаторів.

„Ніхто у війську — говорив він — не може перейти до денного порядку над елементами, які змагають до того, щоб розсадити польську державу. Відгородитися від них, панове, виразно, і то не тільки словом, але й чином. Бо щож сказати про такі тайні накази, які ходять по українських селах, що бий кожного українця, який спілкується з поляками, або про ухвалу „Союзу Українок“ що не можна ламати протипольського фронту. Цих та й інших фактів не можуть не зауважити військові чинники. Признаю, що так само як українське громадянство підпало і польське громадянство у Східній Галичині деякій націоналізації. На цьому тлі трапляються раз-у-раз висновки і якщо не будемо на них на час реагувати, то у майбутньому дочекаємося сумних річей. Колиж маємо насправду співжити з собою, то хіба найкраще здійснити це при спільним столі у спільних організаціях.“

Тимчасом ви, панове, домагатеся самостійності свого господарського й культурного життя, самостійності, яка на долині перероджується у сепаратизм. Треба більше щирости. Ми простягнули до вас руку, перекресливши не давно ще таке кроваве минуле. Це не була легка справа, бож ще недавно стріляли до найкращих споміж нас. Ставмо справу співжиття з обох сторін по лицарськи, з обох сторін щиро і, як говорив п. прем'єр — не тільки у площині прав, але й обов'язків. Коли сен. Луцький апелював, щоб не допустити, щоб малі люди перекреслювали наші великі завдання, то вповні підтримує цей апел. Але глядім, щоб це було з обох сторін. З польського боку є більше людей доброї волі, якби це могло комусь на перший погляд видаватися.

КОНСТИТУЦІЯ І ДІЙСНІСТЬ.

На що промову сен. Заржицького відповів від УПР сен. Горбачевський, який сказав, що зміст промови сен. Заржицького про польсько-українську проблему насуває думку, що сен. Заржицький є під диктатором психози, яка паує на терені Східної Галичини. В атмосфері психози важко поважно дискутувати. Обсервація явищ щоденного громадського життя на теренах заселених українським елементом виправдує питання, чи всі громадяни у польській державі рівні перед законом.

Відповідь на це питання — каже сен. Горбачевський — знаходжу в 7-й статті конституції. Ця стаття дає теоретичну відповідь, що „ані національність, ані пол, ані віросповідання не можуть бути причиною до обмеження громадянських прав.“ У дійсності-ж громадянин стає перед гаслами, що це цілковито заперечують. І діється це у всіх ділянках життя. Всюди на першій план висувають справу національності і віросповідання. Не помагають фахові кваліфікації, свідоцтва, опінії, бо органи влади заявляють, що що чи іншу справу можна полагодити під умовиною доказу мегрикою, що петент змінити віросповідання із римо-католицького. Знаю особисто такі факти з обсягу парцеляційної акції.

Мої слова потверджує заява сен. Бінського, який сказав, що конституція відірвана від життя і сен. Бечковича, який заявив, що помяли адміністраційної влади відсувають національні меншини від польського громадянства.

Санація відносин на відтинку меншинної політики — це наказ хвилинний.

Промовць наводить факт, що львівська цензура загрозила українським журналістам, що всі видання, в яких буде термін „Східна Галичина“ буде конфіскувати. Галичина — це історична назва. І такий розпорядок не зможе викреслити цього факту з історії. Історичні пам'ятки в культурному громадянстві не пропадають. Гадаю, що розпорядок львівської цензури — це тільки дошкульний акт, який не має правних мотивів.

Від довшого часу — говорив сен. Горбачевський — підкреслюємо брак розуміння для національної проблеми і для програми в українській справі. Якогось рішучого кроку в напрямі створення такої програми домагалася Українська Парламентарна Репрезентація, але ці домагання зі шкодою для українців і для польської держави закінчилися без успіху. Вимоги української меншини треба полагодити не тільки в інтересі українського народу, але цього чиняє і польська державна рація.

ПРОМОВИ СЕН. ДЗЕДУНИЦЬКОГО І РАДЗІВІЛА.

З думками сен. Горбачевського поєднував сен. Дзедуніцький, польсько-українське питання обговорював досить широко у своїй промові сен. Радзівіла.

Подяка.

Опиту потуваюся до обов'язку зложити ширшу подяку Товариству взаїмних обмежень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові за виплату повної обмеженої суми по моєму Мужні 63. п. шк. Деметрію Пурчінському в Шепоріях п. Пістакі.

Новоствореному культурно-полагоджуванню справі виплати обмеженого капіталу уповажую мене пошукати не стане українське Товариство взаїмних обмежень на життя „Карпатія“ найширшим колом українського громадянства.

Шепори, для 22. лютого 1938.

Ірина Бурчаківська.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА.

Від жидівської парламентарної репрезентації промовляв на цьому засіданні сен. Трокеґайм. З польських сенаторів говорили про жидівське питання сен. Фудаківський, сен. Лехніцький, сен. Петражицький і сен. Радзівіла.

ПРОТИ ТОТАЛІЗМУ.

Наприкінці сід підкреслити, що сенаторка Ярошевичева, яка промовляла третя після референта, виступила з гострою критикою зпроб, що мають на меті завести у Польщі тотальний лад. Тоталізм — на її думку — чужий польському духові і суперечний з основними тезами конституції. Підставою сили і могутності польської держави є пошанування права, а тоталізм — це не право, тільки сила сильнішого.

Димісія французького уряду.

Прем'єр Шотан зложив президентові Франції прохання прийняти димісію уряду.

Ця криза уряду прийшла зовсім несподівано — очікували її щойно під кінець місяця. Гричиною упадку уряду була постава партій локрема соціалістичної, які відмовили урядові повноважень.

Вечір поліської пісні.

Заходом Т-ва Прихильників Музею НТШ у Львові відбувся 8. ц. м. в 17. год. вечір поліської пісні в саді Театру Ріжнородностей. Дир. Музею НТШ д-р Я. Пастернак виголосив вступне слово; в ньому згадав м. ін. про недавні розкопи на Поліссі, що зацікавили цією частиною нашої землі українське громадянство. Опісля на підставі загадок у творох давніх наших письменників промовць старався відтворити давнє поліське життя. З черги проф. д-р Ф. Колесса виголосив науковий реферат про народню музику на Поліссі. Майже годинний реферат утомив публіку своєю науковою термінологією. Підчас реферату проф. М. Колесса відіграв на фортепіані низку мотивів поліських пісень. Далше „Український Студіо-Хор“ під проводом проф. М. Колесси (в поліських одягах) виконав 6 поліських народніх пісень, весільних, любовних та ін. Ці пісні зібрав д-р Ф. Колесса в 1932. р. підчас своєї наукової прогулянки в лунинецькому повіті; згармонізував їх проф. М. Колесса. Наша молода співачка, п. Е. Заришча, відспівала дві поліські народні пісні. Виконання усіх вокальних точок стояло на мистецькому рівні.

Вечір поліських пісень зазнав омиш українську львівську публіку вперше з поліською пісенною творчістю, шкода тільки, що співані пісні були переважно білоруські, а не українські.

З відчитової сепі.

ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ В Т-ВІ ІМ. ПЕТРА МОГИЛИ.

У вступному слові Д. Лукіянович розбирав справу, як дотепер шанували Шевченкову пам'ять, як слід було шанувати творця української національної ідеології і чи Шевченкові роковини вже не втратили актуальности. Промовць вирішив питання позитивно.

Проф. Тисовський говорив про аналогії в Шевченкових героїчних поемах, чи радше в „Гамалії“, в „Слові о полку Ігореві“ і в народній поезії. Предметник присвятив багато уваги зацікавленню Шевченка „Словом о полку“, цитуючи його лист до Лазаревського, і розглянув Шевченкові переспіли із „Слова“.

Атракцією і прикрасою вечора були рецитатії Ірини Гургуліної. Вона вже знала як визначна інтерпретаторка поетичних творів Шевченкова „Причину“ і „Плач Ярославини“ відтворила так удатно, що захопила аудиторію — на жаль, нечисленну.

3 життя одного пересидівця. По чині отримавши дозвіл, цього разу бути гостем Землеміра, Домославна — як то казують — Бачини забутий кул, про який заплели легенди, павичі, крутом цих волі, а в окремі роки і починає в них безобразити титані і літатори і цих павич, тоді як місто відмовило перейти не можна, тоді в Європі вперше. До цього сіль дозволу, що закінчується томистичнось дуріаком, що знову вперше бачить прихильників. Але ця жінка, що створює до кожного. Почалося це і тільки в

За оголошення редакції не відповідає

З друкарні Вид. Спілки Діло, Львів